

Laidiens: **05.12.2016., Nr. 236**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2016/236.17**

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 196

Rīgā 2016. gada 29. novembrī

(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr. 42 2. p.)

Sadarbības ar trešajām personām un prasību darījuma attiecībām ar klientiem, kuru identifikācijā vai izpētē izmantoti trešās personas pakalpojumi, normatīvie noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas
un terorisma finansēšanas novēršanas likuma
47. panta otrās daļas 4. un 8. punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. "Sadarbības ar trešajām personām un prasību darījuma attiecībām ar klientiem, kuru identifikācijā vai izpētē izmantoti trešās personas pakalpojumi, normatīvie noteikumi" (tālāk tekstā – noteikumi) nosaka prasības kredītiestādēm, maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm un to dalībvalstu un trešo valstu filiālēm (tālāk tekstā visas kopā – iestāde) sadarbībai ar trešajām personām, kas iestādes interesēs veic klientu identifikāciju vai iegūst klientu izpētei nepieciešamo informāciju, (tālāk tekstā – aģents) un darījuma attiecībām ar klientiem, kuru identifikāciju vai klientu izpētei nepieciešamo informāciju ir nodrošinājis aģents.
2. Noteikumu mērķis ir nodrošināt, ka iestāde, kas izmanto aģenta pakalpojumus klientu identifikācijai iestādes interesēs vai klientu izpētei nepieciešamās informācijas iegūšanai (tālāk tekstā – aģenta pakalpojumi), veic efektīvus un atbilstošus pasākumus, lai mazinātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas (tālāk tekstā – NILLTF) risku, kas saistīts ar aģenta pakalpojumu izmantošanu.

II. Aģenta pakalpojumu izmantošanas nosacījumi un kārtība

3. Iestāde pirms aģenta pakalpojumu izmantošanas uzsākšanas izvērtē, pamato un dokumentē šāda pakalpojuma izmantošanas nepieciešamību, nosaka valstis vai teritorijas, kurās pakalpojums tiks izmantots, un izvērtē ar to saistītos riskus, kā arī paredz nepieciešamos pasākumus NILLTF riska mazināšanai un ar to saistītā reputācijas un operacionālā riska mazināšanai.
4. Lēmumu par sadarbības uzsākšanu ar aģentu apstiprina iestādes valde vai valdes loceklis, kurš ir atbildīgs par NILLTF novēršanu iestādē, pamatojoties uz iestādes atbildīgo darbinieku sagatavoto sadarbības ar attiecīgo aģentu risku izvērtējumu.

5. Iestāde ir atbildīga par klienta identifikācijas vai izpētes atbilstību NILLTF novēršanas normatīvo aktu prasībām arī gadījumā, kad klienta identifikācija vai izpēte veikta, izmantojot aģenta pakalpojumus.

6. Iestāde neizmanto aģenta pakalpojumus šādos gadījumos:

6.1. ja aģents, tā patiesais labuma guvējs vai pārstāvis ir:

6.1.1. persona, pret kuru noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas atbilstoši Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasībām;

6.1.2. persona, kas gūst labumu vai īsteno kontroli iestādē vai tās saistītajā (*affiliated*) struktūrā, izņemot gadījumu, kad saistītā struktūra, kas nodrošina aģenta pakalpojumus, ir iestādes mātes vai meitas uzņēmums – kredītiestāde;

6.1.3. persona, par kuru ir informācija, kas rada šaubas par šīs personas reputāciju;

6.1.4. persona, par kuras darījumiem iestāde ir sniegusi ziņojumu kā par aizdomīgiem darījumiem Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam, vai ar šādu personu saistīta persona atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulas (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 4. panta 1. punkta 39. apakšpunktam;

6.2. citos gadījumos, kurus iestāde noteikusi savās politikās un procedūrās.

7. Iestāde, izmantojot aģenta pakalpojumus, nodrošina, ka:

7.1. aģents veic klienta identifikāciju, klientam personiski piedaloties identifikācijas procedūrā (tālāk tekstā – klātienē);

7.2. aģentam nav tiesību slēgt apakšuzņēmuma līgumu ar trešo personu par aģenta pakalpojumu sniegšanu;

7.3. iestāde neuzsāk darījuma attiecības ar klientu, ko identificējis aģents, un pati veic klienta identifikāciju pirms lēmuma pieņemšanas par darījuma attiecību uzsākšanu, ja klientam ir saistība ar iespējamu NILLTF. Iestāde nodrošina, ka aģents nekavējoties informē iestādi, ja aģenta rīcībā ir informācija par klienta iespējamo saistību ar konstatētu vai iespējamu NILLTF;

7.4. iestāde neuzsāk darījuma attiecības ar klientu, ko identificējis aģents, un pati veic klienta identifikāciju pirms darījuma attiecību uzsākšanas, ja klients ir politiski nozīmīga persona, tās ģimenes loceklis vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona vai klienta pārstāvis, patiesais labuma guvējs vai akcionārs ir politiski nozīmīga persona, tās ģimenes loceklis vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona. Iestāde nodrošina, ka aģents nekavējoties informē iestādi, ja aģenta rīcībā ir informācija, ka klients ir politiski nozīmīga persona, tās ģimenes loceklis vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona vai klienta pārstāvis, patiesais labuma guvējs vai akcionārs ir politiski nozīmīga persona, tās ģimenes loceklis vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona;

7.5. aģents, ja tas ir juridiska persona, uzsāk vai turpina sniegt aģenta pakalpojumus pēc tam, kad iestāde ir izvērtējusi personas, kas aģenta vārdā nodrošina aģenta pakalpojumu izpildi, (tālāk tekstā – aģenta pārstāvis) profesionālās sagatavotības, pieredzes un reputācijas atbilstību iestādes NILLTF novēršanas politiku un procedūru prasībām un iestāde ir devusi rakstveida piekrišanu aģenta pārstāvim nodrošināt aģenta pakalpojumus aģenta vārdā, nosakot aģenta pārstāvja pilnvarojuma apmēru. Iestādei ir tiesības atsaukt piekrišanu, ja aģenta pārstāvis rīkojas neatbilstoši NILLTF novēršanas politiku un procedūru prasībām;

7.6. aģents nekavējoties informē iestādi par tiesisko attiecību izbeigšanu ar aģenta pārstāvi;

7.7. aģents informē iestādi par visiem gadījumiem, kuros aģents vai aģenta pārstāvis ir iesaistīts NILLTF novēršanas prasību pārkāpšanā vai tās mēģinājumā.

8. Iestāde izstrādā aģenta pakalpojumu izmantošanas politikas un procedūras, kurās nosaka vismaz:

8.1. valstis un teritorijas, kurās izmanto aģenta pakalpojumus, klientu tipus, kuru identifikācijai vai izpētei nepieciešamās informācijas iegūšanai izmanto aģenta pakalpojumus, klienta, kura identifikācijai vai izpētei nepieciešamās informācijas iegūšanai izmanto aģenta pakalpojumus, saimnieciskās vai personiskās darbības veidu;

8.2. pasākumus NILLTF riska mazināšanai, izmantojot aģenta pakalpojumus;

8.3. prasības un kritērijus aģenta vai aģenta pārstāvja profesionālās pieredzes, kompetences un reputācijas atbilstībai;

8.4. sadarbības ar aģentu uzsākšanas kārtību;

8.5. vienotas prasības aģenta pakalpojumu līgumiem;

8.6. aģenta un aģenta pārstāvja pilnvarojuma apmēru;

8.7. aģenta iespējamā interešu konflikta novēršanas pasākumus visā aģenta pakalpojumu izmantošanas laikā;

8.8. prasības klienta identifikācijas klātienē apstiprināšanai, proti, kas, kur un kad veica klienta identifikāciju, un prasības dokumentāri apstiprināt klienta un aģenta vai aģenta pārstāvja tiesības identifikācijas brīdī atrasties valstī, kurā identifikācija veikta;

8.9. klienta informēšanas kārtību par iestādes lēmumu par darījuma attiecību uzsākšanu;

8.10. aģenta un ar tā sniegto pakalpojumu saistītās informācijas uzskaites kārtību, paredzot, ka iestāde izveido, uztur un regulāri aktualizē atbilstošu reģistru;

8.11. prasības aģenta pakalpojumu kvalitātes un atbilstības iestādes NILLTF novēršanas politikām un procedūrām visā aģenta pakalpojumu izmantošanas laikā izvērtēšanai;

8.12. nosacījumus sadarbības ar aģentu paplašināšanai vai ierobežošanai, pamatojoties uz aģenta pakalpojumu kvalitātes vērtējumu;

8.13. kārtību sadarbības pārtraukšanai ar aģentu.

9. Iestāde pirms aģenta pakalpojumu izmantošanas uzsākšanas nodrošina vismaz šādu prasību izpildi:

9.1. identificē aģentu, aģenta pārstāvi un patieso labuma guvēju atbilstoši iestādes NILLTF novēršanas politiku un procedūru prasībām;

9.2. veic aģenta saimnieciskās vai personiskās darbības izpēti, pārlicinoties, vai darbībai ir skaidrs tiesiskais un ekonomiskais mērķis un tā atbilst iestādes NILLTF novēršanas politiku un procedūru prasībām;

9.3. novērtē aģenta vai aģenta pārstāvja profesionālās sagatavotības, pieredzes un reputācijas atbilstību iestādes NILLTF novēršanas politiku un procedūru prasībām;

9.4. pārbauda, vai aģents, aģenta pārstāvis un patiesais labuma guvējs neatbilst šo noteikumu 6.1.1. punktā noteiktajam ierobežojumam, un izvērtē, vai attiecībā uz aģentu un aģenta pārstāvi nepastāv NILLTF risku vai reputācijas risku paaugstinoši faktori atbilstoši iestādes politiku un procedūru prasībām;